

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku: 16.8.2018

Jméno a příjmení studenta: Bc. Hynek Rybák

Obor: Fyn-OVan

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D.

Oponent diplomové práce: Mgr. Marek Šebeš, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(posudek oponenta práce)

Název práce: Sen a skutečnost. Případové studie ostrovního bydlení v České republice.

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Struktura práce, její téma a cíle

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce, relevance tématu a cílů práce z hlediska přínosu pro určitý vědní obor, pedagogickou praxi apod.)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce se věnuje tématům soběstačného života a alternativního, nekonzumního a přírodě blízkého životního stylu, která v posledních několika desetiletích rezonují v západních společnostech. Poměr teoretické a výzkumné části je vyvážený, pro práci je charakteristické vysoká míra provázanosti obou částí.

2. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem, napojení na existující datový a literární kontext, využití literárních rešerší pro volbu tématu práce a formulaci výzkumného problému, práce s cizojazyčnou literaturou)

A	B	C	N
---	---	---	---

Pro zpracování zvoleného tématu byly vybrány relevantní zdroje, byť se nabízí otázka, zda autor neměl častěji sáhnout po textech primárních a nikoli po diplomových pracích. Vedle odborné literatury jsou jako zdroje v práci rovněž využívány televizní a rozhlasové pořady, což se vzhledem k cílům práce jeví jako logické a správné. Parafraze i citování zdrojů lze považovat až na několik výjimek za korektní a v souladu s akademickými zvyklostmi, autor občas uvádí nejednotně jména či roky vydání publikací (Hýbl 2017 - Hybl 2007; Korciánová/Korciánová - 2016/2017). Některé z titulů citovaných v práci nenalezneme v závěrečném seznamu literatury, jedná se především o práce Hany Librové, dále pak Ivany Gerlové či časopisecké články Veroniky Kickové. V seznamu použitých zdrojů rovněž nenalezneme rozhlasové pořady, z nichž je v textu čerpáno.

3. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod, popřípadě metodologické zdůvodnění výběru metod)

A	B	C	N
---	---	---	---

Odborné cíle práce - zkoumání motivací a životů lidí, kteří se rozhodli pro soběstačný způsob života - jsou jasně stanoveny a zvolená výzkumná metodologie (etnografický výzkum sestávající ze zúčastněného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů) je pro jejich dosažení vhodným nástrojem. Autor pečlivě seznamuje čtenáře s možnostmi a limity svého výzkumu, probírá jeho možná zkresení a reflektuje svoji pozici v rámci výzkumu - dá se říci, že tato sebereflexe autora-výzkumníka se prolíná celou prací. Výzkumné otázky či okruhy jsou postupně vytvářeny v průběhu teoretické části práce a vytvářejí tak její pevné spojení s částí výzkumnou. Drobné nejasnosti panují ohledně počtu respondentů - na s. 31 autor hovoří o sedmi ("většina respondentů (pět ze sedmi) jsou mými přáteli"), ve výzkumné části však pracuje pouze s pěti.

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém, správná práce s pojmy a koncepty, kontextuální správnost argumentace)

A	B	C	N
---	---	---	---

Autor dokáže nahlížet téma soběstačnosti z různých úhlů pohledu, snaží se o přesné vymezení pojmů a jejich korektní používání. Obecné koncepty dokáže aplikovat na konkrétní situace, ve svém textu se nebrání - spíše naopak - argumentačně podložené interpretaci. Přes veškerá pozitiva v textu poněkud postrádám širší sociologický přesah: proč vlastně ke všem autorem popisovaným změnám v západních společnostech posledních desetiletích dochází? Kde hledat společenské kořeny touhy po nezávislosti na civilizaci? V čem je úsilí dnešních "alternativců" specifické např. v porovnání s historicky vzdálenějšími podobami "úniků" ze společnosti? Náznaky odpovědí v textu nalezneme, nejde však o ucelený výklad opřený o odbornou literaturu. Drobná faktická poznámka k výši dluhu města Detroit (s. 9): tento činí 20 miliard dolarů, nikoli 20 bilionů.

5. Závěry a naplnění cílů

(jsou formulovány jasné závěry, je zřejmé, jaké poznatky práce přinesla, jsou nové poznatky vztaženy k původnímu literárnímu kontextu, jsou výsledky práce nahlíženy kriticky – například jsou uvedena omezení pro jejich platnost?)

A	B	C	N
---	---	---	---

Domnívám se, že se autorovi podařilo naplnit deklarované cíle práce a umožnil tak čtenářům hlubší vhled do života a myšlení lidí, kteří se dobrovolně vydělují na okraje společnosti. Veškeré zjištěné poznatky jsou kriticky reflektovány a vztaženy k poznatkům z jiných výzkumů a prací, o nichž je pojednáno v teoretické části textu.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

(odborný jazyk, gramatická a pravopisná správnost, stylistická kvalita)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce je psána povětšinou v odborném stylu, který je místy střídán více esejistickými pasážemi. Po gramatické a pravopisné stránce je úroveň práce uspokojivá, nalezneme zde menší množství chyb ("tyto zjištění" - s. 2, "společně s Thomasovo teorémem" - s. 44; špatné používání zájmen můj/svůj - s. 3, 31; občasné chyby v interpunkci; "kary" kořen - s. 55).

7. Formální a grafická úroveň práce

(obsahuje práce všechny náležitosti, jaká je její grafická úroveň)

Práce obsahuje všechny potřebné náležitosti, k formální a grafické stránce nemám výhrad (vyjma jedné - chybějící poznámka pod čarou č. 3), naopak lze autora pochválit za snahu o grafické zpestření práce pomocí kreseb.

Celkové zhodnocení práce, popřípadě otázky k obhajobě

Téma závěrečné práce, které si Hynek Rybák zvolil, považuji za velmi aktuální a podnětné zároveň. Otázky, které klade svým "alternativně" žijícím respondentům, si dnes pokládá nemalé množství "normálně" žijících obyvatel západních společností, v důsledku čehož dochází i k postupnému pozměňování společenské normality a redefinování hranici mezi alternativou a mainstreamem.

Způsob, jímž Rybák uchopil téma soběstačného životního stylu, je specifický a - ve vztahu k většině akademických textů - rovněž alternativní. Téma práce je autorovým životním tématem a práce má tak vedle cíle odborného i cíl osobní; jak autor sám uvádí: "chci nahlédnout, jak vypadá způsob života lidí, kteří se takto rozhodli žít, protože mě samotného tento životní způsob láká a chtěl bych jej postupně v životě realizovat." Je pozitivní, když autor hraje s takto odkrytými kartami, lépe pak pochopíme místy možná až přílišnou autorovu sebereflexi (viz popisování vlastních pocitů na s. 32). Domnívám se, že odbornost předložené práce není vyšší mírou "osobní angažovanosti" autora nijak výrazně dotčena.

Výsledky Rybákova výzkumu vyvolávají mnohé otázky. Poprosím diplomanta o odpověď na dvě z nich:

Nevnímají respondenti rozpor mezi snahou o ekologický přístup k životu a tím, že nijak neřeší, jak „ekologické“ jsou jimi používané technologie?

Nelze v jejich touze po životě v přírodě a v souladu s přírodou vidět spirituální dimenzi, byť nepřímou?

Na závěr jedna kritická poznámka: práci by slušel poněkud jiný název, ten stávající je poněkud zavádějící. Tzv. ostrovní systémy (energeticky soběstačné domácnosti) nikdo z respondentů nerealizuje a práce toto téma zmiňuje spíše okrajově. Je samozřejmě možné, že je tento výraz myšlen jako metafora, ale text práce tomu nenasvědčuje.

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	N - nevyhověl
-------------	-----------------	-----------	---------------

V Českých Budějovicích dne 16.8.2018

.....
Podpis vedoucího/opponenta diplomové práce